

Verksamhetsberättelse

Utväg Skaraborg 2019

Innehåll

Organisation	3
Målgrupp	3
Organisationsförändring	3
Uppdrag	3
Antal nya klienter 2019	4
Personer utsatta för våld	4
Personer som bär ansvar för våld	4
Barn- och ungdomar	4
Utbildning	5
Samverkan	5
Ettapp 2	7
Öppet Hus	7
Utveckling/Framtid	7

ORGANISATION

Utväg Skaraborg är en specialistverksamhet som grundar sig på myndighetssamverkan mellan 15 kommuner, hälso- och sjukvård, polis- och åklagarmyndighet samt kriminalvården. Verksamheten avser att genom långsiktig samverkan förstärka och utveckla det myndighetsgemensamma arbetet mot våld i nära relation i Skaraborg. Regionens ideella organisationer är också viktiga aktörer i samverkan.

Utväg Skaraborg leds av en ledningsgrupp som består av representanter från samtliga samverkande myndigheter och leder verksamhetens inriktning och följer upp densamma. Posten som ordförande skiftar mellan avtalsparterna med två års mellanrum. Enhetschef för Utväg Skaraborg medverkar på ledningsgruppens möten och bistår med information men saknar mandat att fatta beslut.

Verksamhetschefen är underställd primärvårdschefen för MHV/UM/Gyn och ingår i dennes ledningsgrupp i regionen.

Enhetschefen på Utväg är underställd verksamhetschefen. På Utväg Skaraborg har enhetschef fullt ansvar för verksamhet, ekonomi och personal (VEP).

MÅLGRUPP

Målgrupperna är personer som upplevt våld i sin nära relation. Utväg Skaraborg erbjuder stöd till personer som är utsatta för våld i nära relation, för personer som utövar våld i nära relation samt till barn och ungdomar som på olika sätt upplevt våld i nära relation.

Familjer med barn ska ha högsta prioritet. Utväg ska i allt sitt arbete ha barnens bästa för ögonen med hänvisning till Barnkonventionen.

ORGANISATIONSFÖRÄNDRING

1 november 2019 skedde en organisationsförändring i Västra Götalands Region. Detta påverkade Utväg Skaraborg på så vis att verksamheten lyftes ur tillhörigheten till MHV/UM/Gyn och kom att tillhöra ett nytt ben i organisationen som kallas "Övriga expertenheter" i Regionhälsan. En ny tf chef tillsattes som heter Britt Tallhage.

UPPDRAG

Utvägs uppdrag och styrning bygger på överenskommelsen om myndighetssamverkan mellan kommunerna i Skaraborg, östra hälso- och sjukvårdsnämnden, Åklagarmyndigheten, Polismyndigheten och Kriminalvården.

Syftet med överenskommelsen är att genom långsiktig samverkan förstärka och utveckla det myndighetsgemensamma arbetet mot våld i nära relation i Skaraborg.

I uppdraget ingår bland annat

- Råd och stöd för våldsutsatta, våldsutövare och barn som bevittnat våld.

- Klinisk verksamhet, individuella samtal och gruppverksamhet för dessa grupper.
- Vägleda och stödja handläggare i kommunerna och hälso- och sjukvården.
- Uppmärksamma kommunerna på behov av att genomföra skyddsbedömningar, i ärenden som aktualiserats hos Utväg.
- Samarbetet med kommunerna främjas av de lokala handlingsplaner som respektive kommun och verksamhetschef för Utväg fastställer.
- Arbeta för ökad samverkan med ideella organisationer och myndigheter.
- Uppföljning, utvärdering och dokumentation av verksamheten.
- Samordna kontaktpersonsnätverket. Inom kommunerna och hälso- och sjukvården ska det finnas angivna kontaktpersoner mot Utväg.
- Verka för kunskapsspridning om våld i nära relationer och uppmärksamma behovet av utbildningsinsatser.
- Utbildning kring våld i nära relationer. Denna del omfattas inte av finansieringen utan får vara självfinansierande genom avgifter från deltagare/ beställare.

Utväg erbjuder stöd i form av enskilda samtal och gruppverksamhet. Kontakten på Utväg inleds alltid med ett individuellt samtalsstöd. Detta gäller samtliga perspektiv; utsatta, utövare samt barn och ungdomar. De enskilda samtalen utgår ifrån den egna berättelsen och fokuserar på det våld personen har upplevt. Tidigt i kontakten initieras möjligheten att gå i grupp, och vanligt är att klienten efter ett individuellt antal enskilda samtal går vidare till gruppverksamhet.

Antal nya klienter 2019

208 st

Personer utsatta för våld

Antal personer i stöd: 181

Antal personer i grupp: Lidköping; 16. Skövde måndag; 19. Skövde torsdag; 19

Summa kvinnor i grupp: 54

Personer som bär ansvar för våld

Antal personer i stöd: 49

Antal personer i grupp: 15

Barn- och ungdomar

Antal personer i stöd: 63

Antal personer i grupp: 7

Unga Vuxna vt 2019, 2 flickor, 14 och 18 år

Barngrupp med parallell föräldragrupp ht 2019, 1 pojke, 4 flickor. 4 st 9-åringar och en 8-åring. Följdes till grupp av 4 mammor och 1 pappa.

Utbildning

Utväg har ett uppdrag att utbilda och verka för kunskapsspridning gällande våld i nära relation. Utbildningarna skall syfta till att vidareutbilda personal och på så vis verka förebyggande för att minska förekomsten av våld i nära relationer. Under 2019 har 2 av de 15 kommunerna i Utvägs myndighetssamverkan beställt följande utbildningar av Utvägs Skaraborg;

Tidaholm; Basutbildning för kommunanställd personal inom förskola, skola, omsorg, 400 pers.

Tibro; Basutbildning om Hedersrelaterat våld och förtryck, utbildningen riktade sig till kommunanställda. 100 pers.

De samverkande myndigheterna har också deltagit på de utbildningar och föreläsningar som Utväg Skaraborg har arrangerat under året: Här redovisas bara deltagandet från samverkande verksamheter, samtliga utbildningar/föreläsningar har också vänt sig till yrkesverksamma i övriga Sverige.

Anna Gerge, 30 augusti, om att arbeta med traumatiserade personer. (Essunga, Falköping, Skövde, Götene, Skara, Lidköping, Töreboda)

Basutbildning; Grundutbildning om våld i nära relation 8 mars (Hjo, Lidköping BMM) samt 2 september (inställd pga inga anmälningar).

Basutbildning i Hedersrelaterat våld och förtryck; 5/2 (inställt pga för få anmälda) samt 19/9 (bara deltagare utanför Skaraborg)

Fördjupningsutbildning; Att samtala med våldsutsatta 18/2 (SKAS, Essunga, Skara, Götene), 7/10 (inställt pga för få anmälningar)

Samtal med personer som utövat våld: ”Med hoppet som drivkraft” 22/3 (Essunga, Töreboda)

Samtal med barn och ungdomar: ”När det överkliga blir verkligt” 10/9 (Töreboda, Falköping, Skövde fsk)

Fortsättningsvis är det ett lågt antal beställningar i jämförelse med det uppskattade behov av utbildningsinsatser som kommunerna uppgav att de hade inför den nya finansieringsformen.

Förutom de ovan redovisade utbildningar/föreläsningar har Utväg Skaraborg genomfört sammanlagt omkring 30 utbildningsinsatser under året. Utbildningar beställs till stor del av verksamheter utanför Skaraborg.

Samverkan

Utväg har under året fortsatt att utveckla samverkan med Folkhälsan Skaraborg vilken inleddes under föregående år. Utväg har ett uppdrag att arbeta förebyggande mot våld i nära relation, men har inte de resurser som krävs för att utföra uppdraget i större skala. Folkhälsan är därför

en viktig samverkanspart för att få tillstånd ett hållbart förebyggande våldspreventivt arbete. Den enkät som skickades ut under 2019 med syfte att undersöka behovet av förebyggande åtgärder med målgrupp barn och ungdomar visade på ett stort behov av kunskapshöjande insatser om problematiken våld i nära relation. Enkäten sändes till chefer inom BHV, BMM, och skola. Resultatet av enkätsvaren ledde till att nätverksgruppen kommer sätta samman en basutbildning/konferens med syfte att erbjuda en basutbildning om våld i nära relation, samt att presentera de verksamheter i Skaraborg som möter problematiken. Planerat datum för utbildningen är 5 mars 2020.

Kontaktpersonerna för de samverkande myndigheterna träffades 8/2 på en nätverksträff där personal från polis, socialtjänst, åklagarkammare, BMM, UM, SKAS, brottsofferjour, kvinnojouren Tranan fanns representerade tillsammans med Utväg Skaraborgs personalgrupp. Träffens syfte är att varje verksamhet får berätta om sitt pågående arbete med våld i nära relation och ta del av varandras arbete med frågan.

Årets andra nätverksträff för Utvägs kontaktpersoner hölls 22 november på Karstorp Konferens i Skövde, och hade en inbjuden föreläsare, Linnéa Bruno, som fokuserade på temat barn i familjerättsliga konflikter och om hur det blir för barn att påtvingas umgänge med förälder som är eller har varit våldsutövande. Träffen öppnades också upp för övriga deltagare förutom kontaktpersonsnätverket. 122 personer deltog på dagen.

Kriminalvården/Frivården och Utväg Skaraborg har under 2019 inlett samarbete för att utveckla och pröva en ny behandlingsmetod för personer som utövat våld i nära relation. Kriminalvården har tidigare bedrivit behandling i egen regi, men öppnar nu upp för möjligheten att bedriva behandling för våldsutövare i öppenvård. Som ett led i implementeringen av metoden, PREDOV, tillfrågades Utväg Skaraborg att medverka i en pilotstudie. Projektet sökte även EU-bidrag för finansiering och spridning, men fick avslag på projektansökan. Utväg Skaraborg kvarstår i sitt löfte att pröva metoden och personal (Lars Andersson) har under hösten 2019 gått utbildning för att bli certifierad användare av PREDOV som metod. Förväntningarna på det inledda samarbetet med Frivården är att det kan bli ett förnyat operativt samarbete mellan personal i de båda verksamheterna, då flera klienter kan vara aktuella såväl inom Frivård som inom Utväg Skaraborg. Frivården är en viktig informationskanal för klienter om verksamheten som bedrivs inom Utväg Skaraborg under frivilliga former.

Under 2019 genomförde Utvägs personal en turné bland Skaraborgs socialtjänster, polisen samt familjecentral. Detta enligt verksamhetsplanen och syftet med besöken har varit att informera om Utvägs verksamhet och påminna våra samverkande myndigheter om det stöd Utväg kan erbjuda och att föra resonemang med verksamheterna om deras upplevelser av tillgänglighet och kunskap om Utväg. Förutom träff med polisens BINR-utredare och Familjecentralens samordnare har vi träffat 11 av Skaraborgs 15 kommuners socialtjänst. Responsen har varit god och vi har varit välkomna till verksamheternas APT eller liknande. Endast en kommun i Skaraborg har avböjt Utvägs erbjudande med hänvisning till att socialtjänsten befinner sig under hög arbetsbelastning.

Resultaten av våra besök har gett oss information att det stöd Utväg kan erbjuda är till hög grad känt bland socialtjänstens medarbetare, men att det samtidigt finns en stor andel anställda inom olika delar inom socialtjänsten som har låg eller ingen kunskap om Utväg som verksamhet eller vad Utväg erbjuder för stöd till personalen eller till kvinnor, män och barn som upplevt våld i nära relation. I Skaraborgs ytterområden tex Töreboda, Gullspång och Grästorp har vi fått till oss att klienterna uttrycker att det är ett problem att resa till Skövde för att gå i enskilda

stödsamtal eller delta i gruppverksamhet. Det kan vara svårt att motivera klienter till stöd då det är en lång resväg.

Genom våra besök blir det också tydligt att det är svårt för socialtjänsterna att få till ett kontinuerligt stöd till personer som bär ansvar för våld. Detta bottnar dels i upplevelsen av att ha för bristfällig kunskap i att kunna bemöta våldsutövare, samt att personalen märker att personer som kommer till socialtjänsten i samband med en utredning har svårt att tillstå ett våldsutövande med hänvisning till att det kan bli repressiva åtgärder för personen.

När samtliga kommuner har fått ett besök av Utväg kommer en sammanställning göras och en handlingsplan sammanställas.

Etapp 2

Etapp 2 är namnet på den mötesform som är ett forum för socialtjänstens representanter i kommunerna vilka möter våldsutsatta barn och våldsutsatta/våldsutövande vuxna. Träffarna har ett samverkande och nätverkande syfte och är en möjlighet att erhålla kollegial handledning i ärenden. Deltagarna får möjlighet att bli uppdaterade på det arbete som sker med våld i nära relation i de övriga kommunerna i Skaraborg, och Utväg tillhandahåller information om utbildningar, föreläsningar som erbjuds både i Utvägs regi och andra verksamheter. Det blir också en möjlighet att ta del av nya forskningsrön från Sverige och omvärlden.

Ett av Etapp 2 syfte är att person med stödbehov ska kunna remitteras direkt till grupp efter att den hjälpsökande erhållit samtalsstöd i den egna kommunen.

Etapp 2, *samtliga perspektiv* har under året träffats vid tre tillfällen, 7/3,25/4, 12/9.

Representanter från 13 av 15 av Skaraborgs socialtjänster samt samordnare från Kvinnohuset Tranan har varit representerade för etapp 2 **våldsutsatta vuxna** vid någon eller samtliga träffar.

Kommuner som varit representerade för **etapp2 barn** vid någon eller samtliga träffar är; Falköping, Lidköping, Tibro, Tidaholm, Götene, Essunga, Skara, Töreboda, Vara och Mariestad samt samordnare från Kvinnohuset Tranan.

Kommuner som varit representerade för etapp 2 **Våldsutövande vuxna** vid någon eller samtliga träffar är; Lidköping (och därigenom Essunga, Grästorp, Götene och Vara), Hjo, Tidaholm, Falköping och Tibro. Essunga finns även representerad genom socialtjänsten som har en person som möter våldsutövare.

Öppet Hus

Vid två tillfällen under året erbjuder Utväg de samverkande myndigheterna ett studiebesök på Utväg på Storgatan 20. Det går under benämningen Öppet Hus, och besökaren får delta vid 3 miniseminarier samt ett inledande seminarium med information om verksamheten och en kort föreläsning om Våld i nära relation. Öppet Hus är välbesökta och uppskattade tillfällen och både 27/2 och 1/10 fyllde deltagarna maxantal på 50 besökare i lokalerna.

UTVECKLING/FRAMTID

2020 blir barnkonventionen svensk lag och börjar gälla från 1 januari. Detta är en stor händelse med vilken Utväg har stora förhoppningar om. Barns rättigheter sätts i fokus och vi förutsätter att lagstiftningen blir tongivande bland annat i beslut kring vårdnad, boende och umgänge.

Vi har under 2019 arbetat med att revidera de manualbaserade metoder som kvinnogrupperna och barn-och föräldragrupperna grundar sig på. Revideringen planerades att vara klar under vårterminen 2019, men då all tid till revideringsarbete tas av verksamhetstid har färdigställandet dragit ut på tiden. Den nya tidsplanen siktar på ett färdigställande i mars 2020. När revideringsarbetet är klart planerar vi att genomföra en releasekonferens och det preliminära datumet för denna är 25 november.

Parallellt med revideringsarbetet har grunderna för ett utvärderingsarbete av kvinnogrupsverksamheten påbörjats under 2019. I planerna finns att samtlig gruppverksamhet skall utvärderas, men kvinnogrupperna kommer att vara först ut då det finns mest empiriskt underlag att använda sig av. Medel har erhållits av Skaraborgsinstitutet för att täcka kostnaderna för personal (Petra Lennér) att formulera en ansökan till ett större anslag i syfte att finansiera utvärderingen. Ett omfattande arbete har lagts ner på att formulera och arbeta fram en etikansökan till utvärderingsprojektet, och dessutom att ansöka om medel för att kunna påbörja projektet. Glädjande nog fick Utväg beskedet i slutet av året att etikansökan är godkänd samt att medel kommer att beviljas för att påbörja förberedelsen av den första kvantitativa delen av utvärderingen.

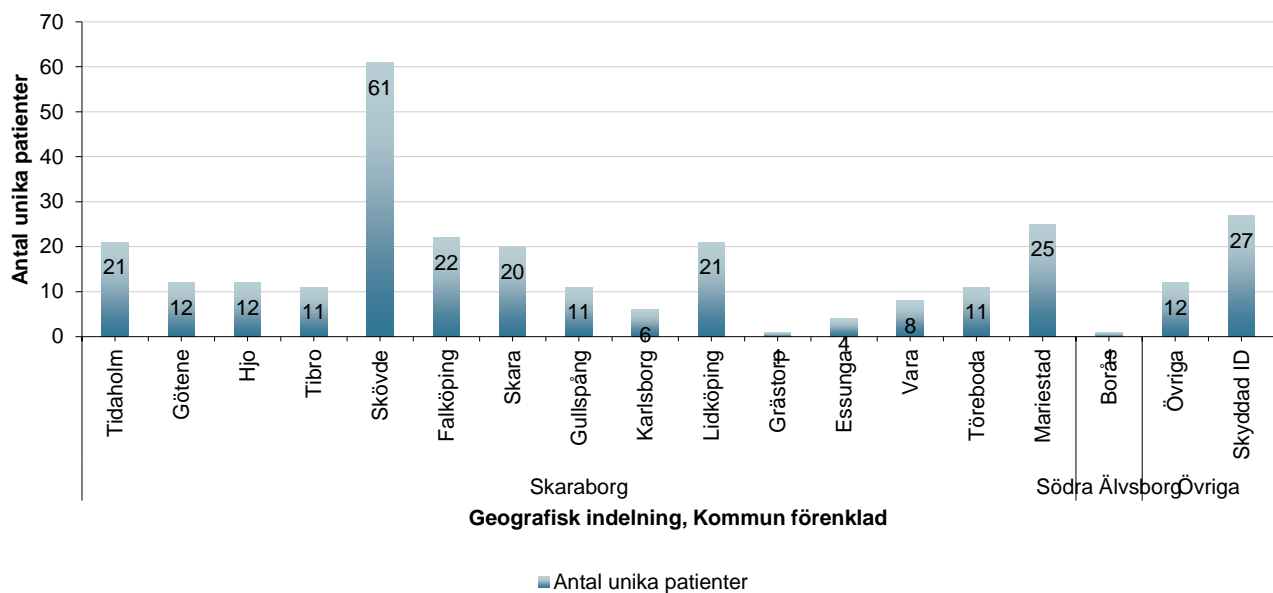
Planer fanns att införa ytterligare en kvinnogrupp under 2019, med önskemål om geografiska placering i Mariestad. På grund av svårigheter att rekrytera gruppleddare med relevant kompetens och att det varit omöjligt att bemanna fler gruppleddarpositioner med befintlig personalstyrka, fick den planen läggas på is.

Planer finns dock på att genomföra en sluten kvinnogrupp med unga kvinnor som varit utsatta för våld i parrelation. Gruppen kommer påbörjas v.3 2020 och hållas i Utvägs lokaler i Skövde av befintlig personal på Utväg.

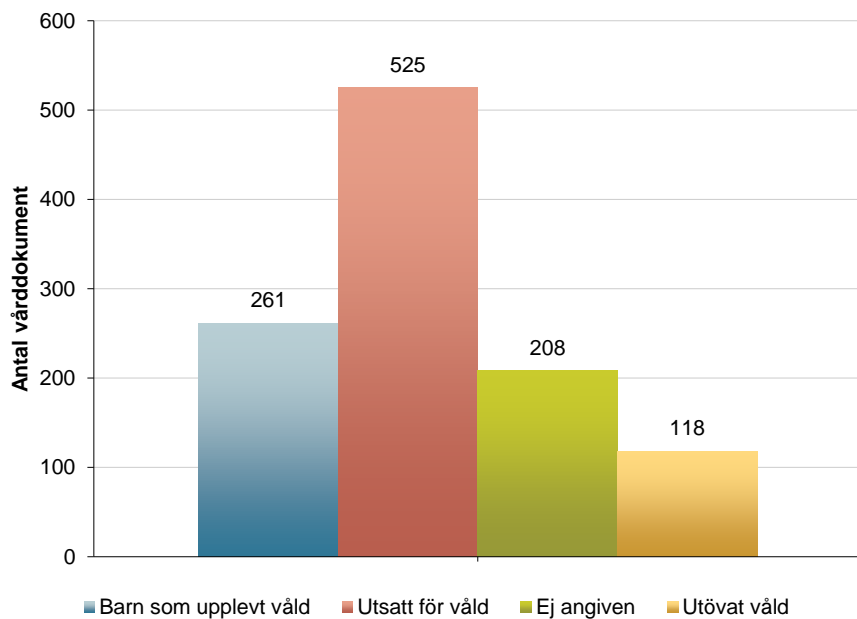
Målet för den kliniska verksamheten har under 2019 varit att upprätthålla en god standard i det stöd och bemötande som är en ledstjärna för Utväg Skaraborg. Det höga trycket av klienter i behov av stöd har periodvis under året inneburit att det uppstått väntetider för ett första besök på upp till 3 veckor. Det är framförallt ett stort inflöde av ärenden gällande våldsutsatta kvinnor, och Utvägs personal samordnar sig till det yttersta även utöver perspektivgränserna för att möta det behov som uppstår, men trots det upplever personalen periodvis en stor maktlöshet över att inte kunna erbjuda stöd i den utsträckning som efterfrågas.

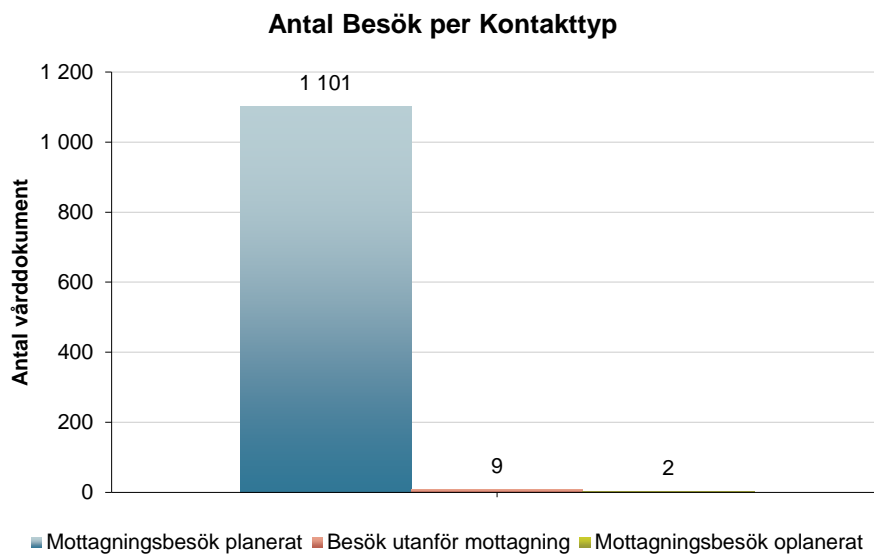
Under det kommande året kommer Utväg Skaraborg fortsätta erbjuda anhörigträffar och fortsätta se över det behov av utbildningar och föreläsningar som de samverkande myndigheterna efterfrågar.

Antal unika Patienter per Kommun

Antal besök per Kontaktsak

Statistik 2019

Våldsutsatta

181 st individuellt stöd, 54 st i grupp

Våldsutövare

49 st individuellt stöd, 15 i grupp

Barn

67 st barn i individuellt stöd

7 barn i och 5 föräldrar i grupp

208 nya klienter under 2019

Summa: 297 personer i stöd